

राज्यातील हातमाग विणकरांकरीता सध्या
अस्तित्वात असलेल्या उत्कृष्ट कापड
उत्पादन स्पर्धेची पुनर्रचना करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: हातमाग-२०१५/ प्र. क्र. १४७/ टेक्स-३

१४ वा मजला, नविन प्रशासन भवन, मादाम कामा मार्ग,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२
तारीख: १७ ऑक्टोबर, २०१६

वाचा :

- १) शासन निर्णय, कृषि व सहकार विभाग क्र. सीटीएस-१०७२/ ३७९५/सी २(१), दिनांक ५/१०/१९७२.
- २) शासन निर्णय, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग क्र. हातमाग २००८/ प्र. क्र. ९७/ टेक्स-३,
दिनांक २९ सप्टेंबर, २००८.
- ३) संचालक (वस्त्रोद्योग), नागपूर यांचे पत्र क्र. कार्या-५/ बक्षिस योजना/३१८३/ २०१६,
दिनांक २८ मार्च, २०१६.

प्रस्तावना :

राज्यातील हातमाग व्यवसायातील समस्यांचा अभ्यास करून त्या सोडविण्याच्या दृष्टीने उपाययोजना सुचविण्यासाठी मा. श्री. तिडके, विधानसभा सदस्य यांचे अध्यक्षतेखाली नेमलेल्या समितीने केलेल्या शिफारशीनुसार हातमाग विणकरांना प्रोत्साहन देण्यासाठी पारंपारिक व अपारंपारिक डिझाईनच्या अत्युत्कृष्ट कापड उत्पादन करणा-या विणकरांसाठी विविध स्तरावर स्पर्धा आयोजित करून बक्षिस देण्याची योजना संदर्भाधिन क्र. १ येथे नमूद दिनांक ५.१०.१९७२ च्या शासन निर्णयाद्वारे मंजूर करण्यात आली आहे. त्यानुसार पारंपारिक व अपारंपारिक वाणाचे कापड उत्पादन करणा-या विणकरांकरीता राज्य स्तरावर प्रत्येकी एक स्पर्धा आयोजित करून पहिले, दुसरे, तिसरे बक्षिस अनुक्रमे रु. १०००/-, रुपये ६००/- व रु. ४००/- इतक्या रकमेचे देण्यात येत होते. तसेच जिल्हा स्तरावर ६ ठिकाणी व अनुसूचित जातीच्या विणकरांसाठी ५ ठिकाणी स्वतंत्र स्पर्धा आयोजित करून प्रत्येकी रुपये ५००/-, रुपये ३००/- व रुपये २००/- ची ३ बक्षिसे देण्यात येत होती.

दिनांक ५.१०.१९७२ च्या शासन निर्णयाद्वारे सुरु करण्यात आलेल्या योजनेत वर नमूद दिनांक २९ सप्टेंबर, २००८ च्या शासन निर्णयाद्वारे बक्षिसाच्या रकमेत वाढ करण्यात आली. त्यानुसार राज्यस्तरावरील स्पर्धेत बक्षिसाची रक्कम पहिले बक्षिस रु. २५०००/-, दुसरे रु. २००००/- व तिसरे रु. १५०००/- इतकी करण्यात आली. तसेच जिल्हास्तरीय स्पर्धा ५ ठिकाणी व अनुसूचित जातीच्या विणकरांसाठी ५ ठिकाणी घेण्यात येणा-या स्पर्धामध्ये बक्षिसाची रक्कम पहिले बक्षिस रु. १००००/-, दुसरे बक्षिस रु. ५०००/- व तिसरे बक्षिस रु. ३०००/- इतकी करण्यात आली होती.

सध्या:स्थितीत वर नमूद दिनांक २९सप्टेंबर, २००८ च्या शासन निर्णयानुसार हातमाग विणकरांसाठी उत्कृष्ट कापड उत्पादन स्पर्धा ही योजना राबविण्यात येत आहे. दरम्यानच्या काळात हातमाग विणकरांच्या संख्येत झालेली घट, अनुसूचित जातीचे विणकर स्पर्धेसाठी उपलब्ध न होणे, बक्षिसाच्या रक्कमेत वाढ करण्याची विणकरांची मागणी, आयोजनाच्या खर्चात झालेली वाढ इत्यादी बाबी विचारात घेवून संचालक (वस्त्रोद्योग) यांनी योजनेच्या बक्षिसाच्या व आयोजनाच्या रकमेत वाढ करून योजनेची पुनर्रचना करण्याचा प्रस्ताव त्यांच्या वर नमूद दिनांक २८ मार्च, २०१६ च्या पत्राने सादर केला आहे. त्यानुसार योजनेची पुनर्रचना करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय :

प्रस्तावनेत नमूद केलेल्या वस्तुस्थितीच्या अनुषंगाने पारंपारिक व अपारंपारिक डिझाईन्सच्या अत्युत्कृष्ट कापड उत्पादन करणा-या हातमाग विणकरांच्या विविध स्पर्धांची पुनर्रचना करून बक्षिसांच्या व आयोजनाच्या रकमेत पुढील विवरणपत्रात दर्शविल्यानुसार वाढ करण्यास या शासन निर्णयाद्वारे मंजूरी देण्यात येत आहे.

स्पर्धेचे प्रकार व स्पर्धांची संख्या	पारंपारिक व अपारंपारिक वाणाकरीता प्रत्येक हातमाग परंपरागत वाणा करीता द्यावयाच्या बक्षिसाची रक्कम (रु.)			पारंपारिक व अपारंपारिक स्पर्धेच्या आयोजनाकरीता आवश्यक प्रशासकीय खर्चासाठी अर्थसहाय्याची रक्कम (रु.)	एकूण (रूपये)
	पहिले बक्षिस	दुसरे बक्षिस	तिसरे बक्षिस		
राज्यस्तरीय हातमाग कापड स्पर्धा (फक्त एका ठिकाणी	५०,०००/-	४०,०००/-	३०,०००/-	३०,०००/-	१,५०,०००/-
विभागीय हातमाग कापड स्पर्धा (एकूण ४ ठिकाणी	१,००,०००/- (२५,०००/- प्रत्येकी)	८०,०००/- (२०,०००/- प्रत्येकी)	६०,०००/- (१५,०००/- प्रत्येकी)	६०,०००/- (रु. १५,०००/- प्रत्येकी)	३,००,०००/-
एकूण					४,५०,०००/-

२. राज्यातील हातमाग विणकरांकरीता उत्कृष्ट कापड स्पर्धेचे सुधारीत स्वरूप पुढीलप्रमाणे राहिल.
 - १) हातमाग विणकरांच्या संख्येत सातत्याने होणारी घट लक्षात घेता सर्वसाधारण व अनुसूचित जातीच्या विणकरांसाठी जिल्हास्तरावर वेगवेगळ्या स्पर्धा आयोजित करण्याऐवजी विभागीय स्तरावर स्पर्धा आयोजित करण्यात येईल. ही स्पर्धा सर्व विणकरांसाठी खुली राहिल. पारंपारिक व अपारंपारिक वाणाचे कापड उत्पादन करणा-या विणकरांसाठी वेगवेगळ्या स्पर्धा न घेता एकच स्पर्धा घेण्यात येईल.
 - २) सध्याच्या जिल्हास्तरीय स्पर्धेचे विभागीय हातमाग कापड स्पर्धा असे नामकरण करण्यात येत आहे. ही स्पर्धा विभागीय स्तरावर, प्रादेशिक उपसंचालक (वस्त्रोद्योग), नागपूर, सोलापूर, औरंगाबाद व मुंबई ह्या ठिकाणी त्यांच्या अधिपत्याखालील जिल्ह्यांसाठी आयोजित करण्यात येईल.
 - ३) राज्यस्तरीय हातमाग कापड स्पर्धा वस्त्रोद्योग संचालनालयाच्या स्तरावर आयोजित करण्यात येईल.
३. या स्पर्धांसाठी स्पर्धाकांची निवड करण्याकरीता विभागीय व राज्यस्तरीय समितीची रचना पुढीलप्रमाणे राहिल.

३.१ विभागीय कापड स्पर्धा निवड समिती :

१)	विभागीय आयुक्त (महसूल) नागपूर/ पुणे/ औरंगाबाद/ मुंबई.	अध्यक्ष
२)	प्रादेशिक उपसंचालक (वस्त्रोद्योग), नागपूर/ पुणे/ औरंगाबाद/ मुंबई	सदस्य सचिव
३)	जिल्हा माहिती अधिकारी, नागपूर/ पुणे/ औरंगाबाद/ मुंबई	सदस्य
४)	संचालक/ सहायक संचालक, विणकर सेवा केंद्र नागपूर/ मुंबई (कार्यक्षेत्रानुसार)	सदस्य
५)	सहायक संचालक (तांत्रिक) अंतर्गत प्रादेशिक उपसंचालक (वस्त्रोद्योग)	सदस्य
६)	महापौर/ उपमहापौर/ स्थायी समिती अध्यक्ष (फक्त महिला प्रतिनिधी असल्यास) महानगरपालिका नागपूर / पुणे/ औरंगाबाद/ मुंबई	सदस्य
७)	प्राचार्य / विभाग प्रमुख, शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय /शासकीय तंत्रनिकेतन (वस्त्रोद्योग पाठ्यक्रम असलेले) नागपूर/ पुणे/ औरंगाबाद/ मुंबई	सदस्य

३.२ राज्यस्तरीय कापड स्पर्धा निवड समिती :

१)	सचिव/ प्रधान सचिव/ अपर मुख्य सचिव (वस्त्रोद्योग), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग मंत्रालय, मुंबई	अध्यक्ष
२)	संचालक (वस्त्रोद्योग), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर	सदस्य सचिव
३)	वस्त्रनिर्माण तज्ञ किंवा सहायक संचालक (तांत्रिक)	सदस्य
४)	अतिरिक्त विकास आयुक्त (हातमाग) नवी दिल्ली	सदस्य
५)	संचालक, नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ फॅशन टेक्नॉलॉजी (NIFT) मुंबई	सदस्य
६)	अध्यक्ष/ व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य हातमाग महामंडळ, नागपूर	सदस्य
७)	अध्यक्ष/ कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र राज्य हातमाग सहकारी महासंघ (महाटेक्स), मुंबई	सदस्य

४. ह्या स्पर्धा आयोजित करण्यासाठी येणा-या खर्चास उपरोक्त मर्यादेत मान्यता देण्याचे अधिकार संचालक (वस्त्रोद्योग), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांना प्रदान करण्यात येत आहे. तसेच स्पर्धेचे आयोजन, नियंत्रण व स्थाननिश्चिती करण्याची जबाबदारीही संचालक (वस्त्रोद्योग) यांची राहिल.

५. सदर स्पर्धा आयोजित करण्यासाठी येणारा खर्च, मागणी क्र. व्ही-२, २८५१- ग्रामोद्योग व लघुद्योग, ११० संमिश्र ग्रामोद्योग व लघुद्योग आणि सहकारी संस्था, ११० (०२) (५०) हातमाग विकासाकरीता सूट व इतर अर्थसहाय्य, ०५- बक्षिसे (२२५१ ०११९) या लेखाशिर्षाखाली त्या-त्या वर्षी उपलब्ध असलेल्या तरतूदीखाली भागविण्यात यावा व त्याच लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

६. सदर शासन निर्णय नियोजन व वित्त विभागाच्या सहमतीने, नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. ११/१४३१ दिनांक १८.५.२०१६ व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. १४०/१६/ व्यय-२, दिनांक १४.७.२०१६ अन्वये दिलेल्या मान्यतेस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

७ सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६१०१८१६४०५२३४०२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(वि. रा ठाकूर)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मंत्री (वस्त्रोद्योग) यांचे खासगी सचिव
२. मा. राज्यमंत्री (वस्त्रोद्योग) यांचे खासगी सचिव
३. संचालक (वस्त्रोद्योग), वस्त्रोद्योग संचालनालय, नागपूर
४. महालेखापाल (लेखा परीक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/ नागपूर
५. वित्त विभाग (व्यय-२), मंत्रालय मुंबई
६. नियोजन विभाग (का. १४३१) मंत्रालय, मुंबई
७. आयुक्त, मुंबई महानगरपालिका, मुंबई
८. आयुक्त, नागपूर महानगरपालिका, नागपूर
९. आयुक्त, पुणे महानगरपालिका, पुणे
१०. आयुक्त, औरंगाबाद महानगरपालिका, औरंगाबाद
११. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य हातमाग महामंडळ, नागपूर
१२. संचालक, नॅशनल इन्स्टिट्युट ऑफ फॅशन टेक्नॉलॉजी (NIFT) मुंबई
१३. जिल्हा माहिती अधिकारी, नागपूर/ पुणे/ औरंगाबाद/ मुंबई
१४. प्राचार्य शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय /शासकीय तंत्रनिकेतन नागपूर/ पुणे/ औरंगाबाद/ मुंबई
१५. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र राज्य हातमाग सहकारी महासंघ (महाटेक्स), मुंबई
१६. कार्यासन (१७-स), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग, मंत्रालय, मुंबई
१७. प्रादेशिक उपसंचालक (वस्त्रोद्योग) (सर्व)
१८. निवड नस्ती.